

De omvang en ernst van criminaliteit in Limburg en het waarborgen van de veiligheid in de provincie

Prof. dr. Hans Nelen, 19 januari 2015

Structuur van de presentatie

- Het meten van de omvang van criminaliteit;
- Rollen en bevoegdheden in relatie tot het waarborgen van veiligheid;
- Criminaliteitsbestrijding: knelpunten en kansen

Mag Maastricht worden aangemerkt als misdaadhoofdstad van het land?

- RTL-nieuws 18 september 2014;
- Aantal high impact crimes zou 95% hoger zijn dan landelijk gemiddelde?
- High Impact Crimes: geweld tegen personen, huisvredebreuk, mishandeling, overval, straatroof;
- Gebaseerd op politiegegevens;
- Gerelateerd aan aantal inwoners

Het meten van de omvang

- Politie- en justitiestatistiek;
- Self report daders
- Victim / crime surveys;
- Interessant: criminaliteit laat al jaren een dalende trend zien in alle drie vormen van dataverzameling.

Politiegegevens

- Laten slechts een deel van de criminaliteit zien (dark number; aangiftegedrag; selectiviteit politie);
- Weerspiegelen vooral inspanningen en prioriteiten van de politie;
- Worden beïnvloed door registratie-effecten (kwalificatie van delict; pogingen meegeteld of niet; gaat het om aantal aangiftes of om aantal feiten? etc.);
- Mogen niet worden opgehangen aan inwoneraantallen zonder rekening te houden met specifieke kenmerken van de stad (zoals aanwezigheid studenten; aantrekkingskracht toerisme etc.);
- Lenen zich derhalve niet voor rankings

Crime survey / veiligheidsmonitor

- Werpen meer licht op de omvang van criminaliteit maar ook beperkingen.
 1. Gaat meestal maar om een beperkte groep delicten;
 2. Geen zicht op slachtofferloze delicten;
 3. Bepaalde groepen mensen blijven buiten bereik steekproef;
 4. Subjectieve inschattingen van respondenten kunnen beeld vertekenen

Beeld van het land, de provincie en EMR

- Totale slachtofferschap in Nederland tussen 2005-2013 met ruim een kwart gedaald;
- Vandalismedelicten, vermogensdelicten en geweldsdelicten;
- In de Veiligheidsmonitor 2013 scoort Limburg gemiddeld qua percentage slachtoffers;
- In Maastricht en Heerlen is de door burgers ervaren overlast wel relatief hoog (objectieve onveiligheid versus subjectieve onveiligheid);
- Uit enquête EMROD rijst een redelijk positief beeld voor Zuid-Limburgse stedelijke agglomeraties in verhouding tot andere steden van de Euregio Maas/Rijn
- Maar...onveiligheidsgevoelens hebben niet altijd met criminaliteit te maken

Zorgelijke situatie in Limburg vooral in relatie tot georganiseerde criminaliteit

- Grensstreek van oudsher aantrekkelijk domein voor georganiseerde criminaliteit (o.a. drugs, mensenhandel, auto's);
- Mobiel banditisme;
- OMG's
- Sociale netwerken die al generaties bestaan

Bevoegdheidsverdeling veiligheid

- Fysieke veiligheid: voorzitter veiligheidsregio verantwoordelijk, CdK toezichthoudende rol. Grensoverschrijdende component onder andere zichtbaar in steun aan EMRIC.
- Sociale veiligheid: leefbaarheid, veiligheid in dorpen, wijken en buurten: bevoegd gezag gemeenten. Provincie stimuleert preventieprojecten.
- Openbare orde: burgemeester bevoegd, CdK toezichthoudende rol
- Criminaliteitsbestrijding: bevoegd zijn politie en OM. Tegenwoordig geïntegreerde (bestuurlijke) aanpak via het RIEC. Provincie betrokken vanuit milieuveiligheid en ondersteuning preventieprojecten.

Ergo... rol van de provincie beperkt

- Geen formele verantwoordelijkheid
- Toezicht ten aanzien van een aantal aspecten van veiligheid
- Vooral faciliterend en ondersteunend (ook grensoverschrijdend middels projecten als EMRIC, EPICC en EMROD (ook in ITEM is aandacht voor veiligheid))

Aandachtspunten criminaliteitsbestrijding in de EMR

- Proactieve opstelling: *Intelligence led policing* (politie, OM);
- Goed criminaliteitsbeeld (alle partners geïntegreerde aanpak, wetenschap, provincie(s), Interreg-V)
- Operationele criminaliteitsanalyses: partijen aan weerszijden van de grens profiteren onvoldoende van elkaars informatiepositie (partners geïntegreerde aanpak)
- Informatieknooppunten voor maken van operationele analyses (partners geïntegreerde aanpak; wetenschap);
- Informatie-infrastructuur waarin informatie vanuit verschillende bronnen aan elkaar kan worden geknoopt; (partners geïntegreerde aanpak, wetenschap; provincie kan ondersteunen/faciliteren, b.v. via ITEM)
- Financieel rechercheren: slechts zicht op een fractie van het vermogen van criminelen; probleem van onaantastbaarheid (alle partners geïntegreerde aanpak).